

загадки і парадокси. Завдання не в тому, щоб заперечувати те, що заперечувати неможливо ... а в тому, щоб заперечувати, що існують незрозумілі речі, що життя нестерпне взагалі і що справедливість є повна ілюзія.» - К. Гірц «Інтерпретація культур».

Проаналізувавши певний ряд науковців, котрі займалися темою інтерпретації, можна зробити висновок, що такий метод дослідження є доволі об'єктивним та обширним для застосування в ході наукового дослідження.

Список використаних джерел:

1. Дильтей В. Герменевтика и теории литературы. – М.: Дом интеллектуальной книги, 2001. – Т. 4. – С. 241.
2. Гадамер Х.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики. – М.: Прогресс, 1988. – С. 35.
3. Рикёр П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике. – М.: Академический Проект, 2008. – С. 40.
4. Россиус Ю. Г. Учение о ценностях в теории интерпретации Эмилио Бетти // История философии. – 2015. – Т. 20. – С. 141.
5. Россиус Ю. Г. О теории интерпретации Э. Бетти // История философии. – 2012. – № 17. – С. 88.
6. Зонтаг С. Против интерпретации и други ессе. — М.: «АдМаргинем Пресс», 2014.— С.14.
7. Рикер П. Про інтерпретацію // Після філософії: кінець чи трансформація? / упоряд. К. Байнес. — К.: Четверга хвиля, 2000. — С. 312—333.
8. Гирц К. Интерпретация культур Электронний ресурс (https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/girc/index.php)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Кюотоп Олена Сергіївна

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
канд. пед. наук, доцент, докторант кафедри методики викладання іноземних мов
й інформаційних-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного
університету
Чернігів
alenskadreamer1@gmail.com*

Входження вітчизняної вищої освіти у світовий та європейський простір, перехід до інформаційного суспільства, вимагають від студентів сформованості умінь працювати в умовах постійного потоку наукової інформації, здатності до самостійної роботи, самонавчання, самоконтролю та об'єктивної самооцінки власної навчальної діяльності, рефлексії. У сучасних вимогах до мовної підготовки студентів освітнього ступеня «бакалавр» немовних закладів вищої освіти (ЗВО) зростає роль умінь здобувати інформацію з різних джерел, засвоювати, поповнювати та оцінювати її, застосовувати різні способи пізнавальної і творчої діяльності [3, с. 5]. У двох ключових документах Ради Європи з мовної політики і освіти — Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2003) [1] та Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors (2018) [6] навчально-стратегічна (НСтК) компетентність визначається пріоритетним напрямком освіти. Отже, проблема навчання студентів немовних ЗВО використовувати ефективні стратегії у навчальному процесі, тобто сформованість НСтК у процесі вивчення іноземної мови є актуальною і важливою.

У нашому дослідженні ми дотримуємося визначення НСтК, яке було дано І.П. Задорожною, а саме: НСтК — це здатність самостійно користуватися раціональними прийомами розумової праці, стратегіями оволодіння мовленнєвими, лінгвосоціокультурними і мовними компетентностями, самостійно вдосконалюватися у міжкультурному спілкуванні на основі рефлексивної самооцінки результатів власної пізнавальної діяльності [2, с. 126-127].

Аналіз 48 дисертаційних робіт, які присвячені формуванню НСтК у студентів ЗВО засвідчив наявність великої кількості підходів щодо її формування. Сучасні методисти

пропонують формувати НСтК у студентів ЗВО на основі таких підходів: когнітивно-комунікативного (Астафурова Т.М.), системного та когнітивного (Косилова М.Ф.), когнітивно-комунікативного (Матієнко А.В.), особистісно-діяльнісного, комунікативно-діяльнісного, компетентнісного, рефлексивного, рівневого та комунікативного (Задорожна І.П.), системно-цілісного, особистісно-діяльнісного, інтегративного, комунікативного (Бабаскіна К.Г.), особистісно-орієнтованого навчання (Бондар Л.В.), когнітивно-комунікативного (Бугаєва В.Є.), інтеграції інформаційно-комунікативних освітніх технологій (Ванівська О.М.), суб'єктно-гуманітарного, лінгвосоціокультурного, системного, аксіологічного (Гелівера Л.О.), комунікативно-когнітивного, системного, особистісно-орієнтованого, суб'єктно-діяльнісного, інтегративного, кросс-культурного (Зикова А.В.), системно-структурного, особистісно-діяльнісного, комунікативного (Коренева М.Р.), системно-структурного, особистісно-діяльнісного, комунікативного (Міхіна А.Е.), компетентнісного, діяльнісного, комунікативного (Молчанова Ю.О.), особистісно-діяльнісного, комунікативного, когнітивного, соціокультурного (Скуріхін М.О.), системно-структурного, компетентнісного, особистісно-діяльнісного, міжкультурного (Слезко Ю.В.), особистісно-діяльнісного, особистісно-орієнтованого, компетентнісного, комунікативного (Соколова Т.О.), гуманістичного, особистісно-орієнтованого, розвиваючого, інтегративного (Сорокіна С.В.), когнітивно-комунікативного, соціокультурного, діяльнісно-орієнтованого (Терещук Д.Г.), теорії автономної навчальної діяльності (Тернових Т.Ю.), діяльнісного, особистісно-діяльнісного, комунікативного (Тимофєєва Т.І.), системно-структурного, комунікативного, культурно-орієнтованого (Толмачьова Т.М.), системно-структурного, особистісно-діяльнісного, особистісно-орієнтованого, розвиваючого, концепції автономії (Трофімова І.Д.), особистісно-орієнтованого, центрального, концепції автономної особистості, теорії управління самостійної автономної діяльності, технологічного (Циганова Л.В.), комунікативного, компетентнісного, проблемно-діяльнісного, інтегративного (Чуніхіна А.О.), компетентнісного, особистісно-орієнтованого, синергетичного, технологічного, аксіологічного (Щерба Н.С.). Таку різноманітність точок зору можна пояснити специфікою формування НСтК, зокрема її багатогранністю і інтегративним характером, а також наявністю у психологічній і методико-педагогічній науках як традиційних, так і сучасних концепцій, що могли б обґрунтувати доцільність впровадження її у навчальний процес.

Вивчення 48 дисертаційних робіт з проблематики дослідження також дозволило нам виявити наявність трьох груп підходів, на основі яких формується НСтК у студентів немовних ЗВО: *традиційні*, які були і будуть актуальними (наприклад, компетентнісний, комунікативний, особистісно-орієнтований, рівневий, лінгвосоціокультурний підходи та ін.); *інноваційні*, які є актуальними у даний час, активно розробляються і впроваджуються науковцями і відображають власне специфіку формування НСтК (наприклад, когнітивний, інтегративний, системний, синергетичний, технологічний та ін.) та *спеціальні*, які зумовлені предметом та об'єктом власне специфіки дослідження (наприклад, теорії управління самостійної автономної діяльності та ін.).

Поділяємо думку О.Б. Тарнопольського, що перспективним сучасним методологічним напрямком формування іншомовної комунікативної компетентності, НСтК, зокрема, є конструктивістський підхід, який дає студентам можливість самостійно «конструювати» власні знання, навички та вміння шляхом навчальної діяльності, що відтворює або моделює позамовну дійсність, заради якої вивчається мова [7; 5, с. 8]. Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. відмічають, що ця парадигма передбачає навчання студентів у мовному курсі їх майбутньої професії засобами цільової іноземної (англійської) мови і професійної комунікації цією мовою [4, с. 150]. Запропонована конструктивістська методика призначена для середнього та вищого етапів мовної підготовки, тобто коли студенти вже досягли рівня володіння вивчуваною мовою не нижче ніж В1 або В1+ і наближаються до рівня В2 [5, с. 9].

Основу конструктивістського підходу складають чотири положення: 1) побудова навчального процесу як експерієнційно-інтерактивного (experiential and interactive learning) навчання студентів; 2) навчання мови та спілкування нею через позамовний зміст (content-based instruction); 3) обов'язкове залучення Інтернет-технологій у навчальний процес, зокрема Інтернет-пошуку, тими, хто навчається, позамовної інформації; 4) міжкультурний підхід у

навчання мови та спілкування нею [5, с. 8].

Власне конструктивістський підхід, на нашу думку, зможе надати студентам немовних ЗВО, майбутнім вчителям початкової школи, зокрема, можливість навчатися ефективно, використовуючи власний стиль навчання, стратегії у навчальному процесі, тобто допоможе сформувати НСтК у процесі вивчення іноземної мови.

Список використаної літератури:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 2003.-273с.
2. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки : монографія / І. П. Задорожна; МОНМС України, Київ. нац. лінгв. ун-т. - Т., 2011. - 414 с.
3. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г. Є. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуенок, В. О. Іванішева, Л. Й. Клименко, Т. І. Козимирська, С. І. Кострицька, Т. І. Скрипник, Н. Ю. Тодорова, А. О. Ходцева. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
4. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Конструктивістські підручники з англійської мови для професійних цілей: варіанти побудови // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 58. – 2017. – С. 149-157 с.
5. Тарнопольський О.Б. Три головних парадигми у викладанні іноземних мов у XXI сторіччі: пролегомени до створення єдиного підходу до їх навчання // Іноземні мови. – 2019. – № 2. – С. 3-9.
6. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors, 2018. – 235 p.
7. Tarnopolsky O. Constructivist Blended Learning Approach to Teaching English for Specific Purposes / O. Tarnopolsky. – London : Versita, 2012. – 254 p.

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В МУЗИЧНИХ ВНЗ

Лисенко Любов Володимирівна

*кандидат культурології, доцент кафедри мов
Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського
lysenko.agapi@gmail.com*

«Іноземної мови неможливо навчити, її можна лише вивчити» [1, с. 3]. – цей вислів часто зустрічається у якості епіграфу до підручників з іноземної мови. Алевін правдивий лише почасти. Якщо сприймати мову виключно у ролі комунікативного інструменту, що має єдину функцію – передавати інформацію від адресанта адресату, її, дійсно, можна вивчити й само-тужки, користуючись самовчителем.

Проте, викладання іноземної мови передбачає комплексну реалізацію не лише практичної, а й просвітницької місії. Цей підхід має на меті формування нової мовної особистості і конструювання її картини світу. Адже кожна мова пропонує свою унікальну концептуалізацію часу і простору, кодифікацію почуттів, звуків і кольорів, спосіб бачити і осмислювати світ. На початку 19 ст. В. Гумбольдт проілюстрував це у своїй метафорі гносеологічного кола: «Людина живе з предметами в тому вигляді, як їх подає її мова... Кожна мова описує навколо народу, якому вона належить, коло, звідки людині дано вийти лише настільки, наскільки вона вступає до кола іншої мови» [2, с. 349]. Німецький вчений, засновник лінгвокультурології широко дивився на проблему взаємовпливу мови та мислення і називав мову «органом, що утворює думку» [3, с. 75]. Він наголошував також на тому, що саме граматична структура мови є дуже близькою до структури мислення та несе в собі специфіку світобачення етносу.

Виходячи з вищеведеного, система мовної освіти має відкрити перед студентами творчих вищів не тільки певний лексико-граматичний аспект, а й когнітивний та світоглядний потенціал іноземної мови. Тобто навчити не лише дослівно розуміти іншу мову, а й мислити та відчувати нею, використовуючи її лінгвокультурний спадок для глибинного розуміння ментальних концептів і символів, закладених у мистецький простір її носія. Тим більше, що